

Det Boligsociale Fællessekretariat

Årsskrift 2021

Indhold

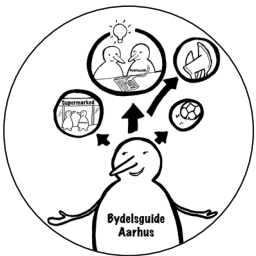
Det Boligsociale Fællessekretariat arbejder for at styrke de boligsociale indsatser i udsatte boligområder i Aarhus.

Bag Det Boligsociale Fællessekretariat står de aarhusianske almene boligorganisationer og Aarhus Kommune.

Udgiver: Det Boligsociale Fællessekretariat
Udgivelse: Marts 2022
Layout: Julie Niebe Elmholdt
Forsidefoto: Emilie Lykke

Årsrapporten kan rekvireres ved henvendelse til:
Det Boligsociale Fællessekretariat
Mariane Thomsens Gade 2F, 6.1
8000 Aarhus C
87 34 00 02
kontakt@fs-aarhus.dk

www.fs-aarhus.dk

Bydelsguiden er med hele vejen

Bydelsguide Aarhus er et tilbud til de beboere, hvis boligblok skal rives ned i Gellerup, Toveshøj og Bispehaven.

Side 10

Når kulturen bobler frem

Samarbejde mellem Børnekulturhuset og Det Boligsociale Fællessekretariat

Side 18

Årets Boligsociale Ildsjæl

Der var tæt løb blandt de nominerede til Årets Boligsociale Ildsjæl, men en vinder er fundet.

Side 22

Et boligsocialt landskab i forandring	4
Det Boligsociale Aarhus	7
Kommunalvalg 2021	8
Bydelsguiden er med hele vejen	10
Turen går til Aalborg Øst	14
Fleksibel udlejning virker	16
Når kulturen bobler frem	18
Det boligsociale arbejde skaber tryghed	20
Årets Boligsociale Ildsjæl	22
Ansiger i Det Boligsociale Fællessekretariat	24

Et boligsocialt landskab i forandring

I de kommende år sker der mange forandringer i det boligsociale landskab. Det betyder, at vi skal se med nye øjne på, hvordan vi kan lave boligsociale indsatser og skabe et endnu tættere samarbejde mellem boligforeninger, kommune og civilsamfundsorganisationer.

Af Allan Werge, kredsformand i BL's 5. kreds og formand for Det Boligsociale Fællessekretariats styregruppe & Thomas Højmark Fegar, sekretariatsleder i Det Boligsociale Fællessekretariat

En stor opgave

I løbet af 2022 og i de følgende år udløber flere af de nuværende boligsociale helhedsplaner – i første omgang i Trigeparken, Frydenlund, Vandtårnsområdet og i Herredsvang. Landsbyggefonden har færre midler nu end tidligere til boligsocialt arbejde, og samtidig ser vi en tendens til, at dem, der befinder sig i en socialt udsat situation, bor mere spredt i det almene Aarhus end tidligere. Det betyder, at vi fremover skal lave boligsociale indsatser flere steder for færre midler!

Det bliver selvsagt ikke nogen nem opgave. Det kræver nye tilgange og et endnu tættere samarbejde mellem boligforeninger, kommune og civilsamfundsorganisationer.

I Det Boligsociale Fællessekretariat har vi derfor også i 2021 været optaget af at medvirke til at finde nye måder at samarbejde om og organisere de boligsociale indsatser på. Det gælder særligt de boligområder, hvor de nuværende boligsociale helhedsplaner udløber i 2022, og hvor der fortsat er behov for den ekstra indsats, som en boligsocial helhedsplan jo er.

Den blandede by

Det er dog også vigtigt at have fokus på udviklingen i de mindre områder og på de boligsociale indsatser her. Vi bakker op om målsætningen om, at Aarhus skal være en socialt blandet by – også i de enkelte boligområder. Men som en boligpolitisk redegørelse, Aarhus Kommune offentliggjorde i september 2021, har vist, så betyder udviklingen på boligmarkedet, at der i disse år sker en stadig social og økonomisk opdeling mellem dem, der bor alment og dem, der bor i ejerbolig. Samtidig er der en tendens til, at dem, der befinder sig i en socialt udsat situation, bor mere spredt i det almene Aarhus end tidligere. Derfor bliver der også behov for at kunne løse boligsociale udfordringer i flere, og mindre, boligområder i byen.

I nogle af de almene boligforeninger har man allerede taget bestik af den udvikling og er nu begyndt at tænke boligsociale ressourcer og metoder mere ind i 'driften'. Det ser vi eksempelvis med uddannelsen af konfliktmæglere, der går ind i sager om naboklager for at hjælpe parterne til at finde en mindelig løsning.

Tak for i år!

Eller med ansættelsen af sociale viceværter, der hjælper socialt udsatte og psykisk syge beboere til gavn for både beboeren selv og for naboskabet. Eller det kunne være når boligforeningen efteruddanner sine ejendomsfunktionærer til at spotte sociale problemstillinger og til at brobygge til de sociale myndigheder, sociale fællesskaber i afdelingen eller andre relevante tilbud.

Det er positivt, at boligforeningerne også på denne måde tager socialt ansvar og investerer i trivslen og de sociale fællesskaber i boligområderne, men også i forhold til de mindre boligområder, hvor den sociale udvikling går i den forkerte retning, er det vigtigt, at vi boligforeninger,

kommune og civilsamfund imellem udvikler nye tilgange og samarbejder, så vi er i stand til at adressere disse, mere spredte boligsociale udfordringer. Hver især kan vi bidrage med vigtige brikker i det samlede puslespil, der udgør den nødvendige ekstra indsats i de pågældende boligområder.

Kommunalvalget

2021 var som bekendt også valgår i det kommunale, og derfor benyttede vi i Det Boligsociale Fællessekretariat anledningen til at invitere en række nuværende og kommende byrådsmedlemmer ind til uformelle snakke om det boligsociale arbejde i byen, hvad vi mener, det bidrager med, og om, hvordan det kan supplere og brobygge til den kommunale kernerdrift. Det kom

der mange spændende dialoger ud af, og vi vil hermed gerne sige tak til alle de politikere, som beredvilligt og interesseret tog del i samtalerne.

Vi håber på at kunne mødes med endnu flere i 2022.

Det Boligsociale Fællessekretariat

Det Boligsociale Fællessekretariat arbejder for at skabe socialt velfungerende, almene boligområder i Aarhus. Det gør vi ved at koordinere og udvikle det boligsociale arbejde, så vi styrker den samlede indsats i de udsatte boligområder i Aarhus.

Det Boligsociale Fællessekretariats Styregruppe består af:

Allan Werge, formand
Direktør, AI2bolig

Kristian Würtz
Direktør, Brabrand Boligforening

Peter Hebro
Direktør, Alboa

Henrik Autzen
Repræsentantskabet for BL's 5. kreds

Mariane Toft-Dallgaard
Konstitueret Direktør, Østjysk Bolig

Mette Tams
BL - Danmarks Almene Boliger

Thomas Højmark Fegar
Det Boligsociale Fællessekretariat

Det boligsociale Aarhus

1
5

af aarhusianerne bor i en almen bolig

19

boligsociale indsatser

12

indsatser uden en boligsocial helhedsplan

7

indsatser med en boligsocial helhedsplan

- ▲ med boligsocial helhedsplan
- uden boligsocial helhedsplan

Kommunalvalg 2021

Kommunalvalget i 2021 har haft et stort fokus i de boligsociale indsatser på tværs af byen. Der blev afholdt store og små paneldebatter med spidskandidater og lokalpolitikere, og der blev afholdt prøvevalg, taget kandidattest, holdt valgcaféer og lavet fællesture til stemmeurnerne på valgdagen.

Af Emilie Lykke

BL - Danmarks Almene Boligers boligpolitiske valgdebat i Aarhus. Foto: BL

“

Beboerdemokrati er jo noget vi arbejder med hele tiden; det at beboernes stemme betyder noget, og at de kan få indflydelse. Det bliver ekstra tydeligt til kommunalvalget. Det handler om at føle, at man hører til i byen, og om at motivere beboerne til at være med til at skabe positive forandringer.

Lars, boligsocial medarbejder i Bispehaven

KV21 kom godt fra start

BL - Danmarks Almene Boliger lagde hårdt fra land tilbage i juni, hvor kommunalvalget blev skudt i gang med en stor boligpolitisk valgdebat i Aarhus. Spidskandidaterne viste et stort kendskab til det almene område, og en overvejende enighed om forsat at bygge 25% almene boliger i Aarhus – og det kan man da kalde en sejr!

Halvdelen af debatten fokuserede på de sociale indsatser i almene boligområder, her var alle enige om at forebyggende sociale indsatser er bedre end behandling for både mennesker og økonomi – mens enigheden ikke rakte til, hvordan de forebyggende indsatser skal finansieres. Herudover blev der både forslået at bruge investeringsmodeller og tænke i nye metoder samt tænke erhvervslivet og civilsamfundet endnu mere ind i de boligsociale indsatser.

Paneldebat i boligområderne

Udover BL's arrangement afholdte flere af de boligsociale indsatser også paneldebatter lokalt ude i boligområderne. I Fællessekretariatet fik vi lov til at være med til at udvikle og afholde et valgarrangement i Bispehaven, og det blev et arrangement der viste, hvordan arbejdet med demokrati kan formes på mange måder.

Speedsnak i Bispehaven

Det er ikke så ofte, at vi får lov til at tale én til én med vores lokalpolitikere. Derfor havde vi arrangeret en speedsnak, hvor beboerne i grupper fik mulighed for at snakke med fire lokalpolitikere, således at den politiske samtale kom i øjenhøjde med alle rundt om bordet.

De boligsociale medarbejdere i Bispehaven havde sammen med beboerne brugt en del af efteråret til at øge den fælles viden om lokalpolitik og til at udvikle spørgsmål til lokalpolitikere, og det blev der gjort flittigt brug af i speedsnakken.

"Det var svært at få folk til at stoppe med at snakke, når det var tid til at skifte til den næste politiker, fordi de var så engagerede i samtalen", fortæller Lars, der er en af de boligsociale medarbejdere fra Bispehaven, som var med til at afvikle valgarrangementet.

Politik for de yngste

Der var også en politisk introduktion for de yngste, hvor en ung lokalpolitiker kom og fortalte områdets 11-13-årige om, hvad det vil sige at være politiker, og hvad man egentligt kan være med til at bestemme. Børnene drømte om

kortere skoledage og om store biler – og særligt én af de to ting kan man jo påvirke som politiker.

Kulminationen på det hele

Det hele kulminerede i en paneldebat med Det Boligsociale Fællessekretariat som moderator. Vi var 70 deltagere, og der var en god stemning. Der sker nemlig noget med energien, når der kommer folk ind udefra, forklarer Lars: *"Det giver følelsen af, at vi ikke er alene, at vi er en del af noget større".*

På selve valgdagen samlede den boligsociale helhedsplan i Bispehaven omkring 30 personer, der først spiste sammen, og herefter sammen gik ned og stemte. Her oplevede de boligsociale medarbejdere, at mange af deltagerne ikke havde stemt før, og en fortalte, at hvis arrangementet ikke havde været der, ville hun ikke have fået stemt.

Vi håber, at det store fokus på kommunalvalget ikke kun har skabt gode snakke og spændende debatter mellem politikere og beboere, men også har medført en øget valgdeltagelse i områderne.

Bydelsguiden er med hele vejen

- før, under og efter flytningen

Bydelsguide Aarhus er et tilbud til de beboere i Gellerup, Toveshøj og Bispehaven, hvis boligblok skal rives ned. Bydelsguiden hjælper med at falde til når beboerne flytter til et andet boligområde ved at bygge bro mellem det gamle og det nye sted. Brobyggerfunktionen er et samarbejde mellem BL's 5. kreds og Aarhus Kommune. Det Boligsociale Fællessekretariat er tovholder for indsatsen.

Forandringer på vej

Siden Folketingets vedtagelse af Ghettoaftalen 2018 og Byrådets beslutning om fysiske bydelsforandringer mærker beboerne i Bispehaven, Gellerup og Toveshøj (endnu engang) forandringens vinde.

En konsekvens af beslutningen er, at mange familier/beboere skal flytte til et nyt boligområde uden selv at have ønsket det. Den mentale del af flytningen til et nyt lokalområde begynder lang tid før flyttekasserne pakkes, og mange

ting skal gå op i en højere enhed. Der er stor forskel på, hvilken situation det bringer familierne i, og hvor godt de er klædt på til at tage springet til et andet boligområde.

Et tilbud til den enkelte familie

Derfor har Bydelsguide Aarhus siden 1. marts 2021 været et tilbud for den enkelte familie om at have en ankerperson under afklarings- og flyttefasen samt være et vikarierende netværk i etableringsfasen, indtil der er "bygget bro" til det nye lokalsamfund.

Af Helle Dybdal Jensen

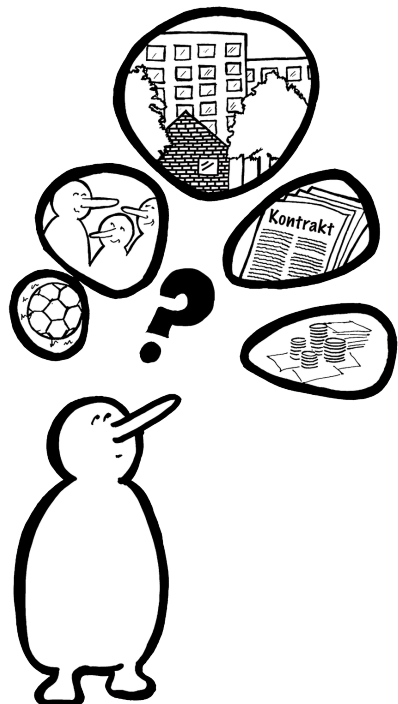
Målet er, at familier undervejs i permanent genhusning hurtigst muligt kan få skabt en 'ny normal' for deres liv i et andet område af Aarhus.

Bydelsguiden samarbejder særligt tæt med genhusningskonsulenterne i Brabrand Boligforening og Østjysk Bolig. Derudover spejder bydelsguiden løbende efter relevante personer at brobygge til i det nye boligområde og efter tilbud i foreningslivet og kommunen.

Den praktiske flyttehjælp giver mig endelig mulighed for at flytte. Det har jeg ønsket i lang tid.

Jeg er glad for, at jeg ikke bare får at vide, hvor jeg skal bo, men kan komme ud og se andre boligområder og selv har indflydelse.

Jeg har boet i området de sidste 21 år og kender stedet og mange mennesker, så jeg er glad for at bo her, og kan slet ikke forestille mig at flytte. Desuden kender jeg ikke andre boligområder.

Citater i taleboblere er gentagelser af samtaler mellem bydelsguiden og forskellige beboere.

Bydelsguidens fokus

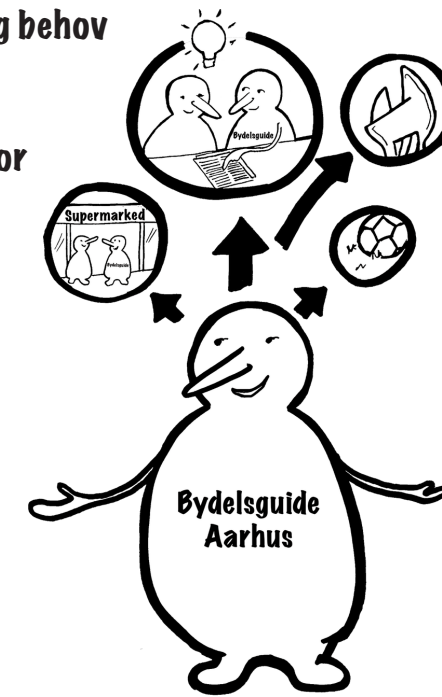
Tiden før, under og efter flytningen

Hele familiens ønsker og behov

Tilhørsforhold har stor betydning

Afklaring af boligbehov og -ønsker

Tilbud lokalt og i hele Aarhus Kommune

Bydelsguiden kan fx tilbyde

Introduktion til relevante tilbud i modtagerområdet

Assistance til at finde praktisk hjælp

Inspirationsture til potentielle boligområder

Hjælp med hele familiens ønsker og behov

Hvad er vigtigt ?

En af de nærmeste samarbejdspartnere til bydelsguiden er Trine Blicher Folmer, der er arkitekt og konsulent på genhusningen i Bispehaven for Østjysk Bolig. For Trine er det vigtigt at bydelsguidefunktionen er blevet prioriteret, og at mange har ejerskab til den ekstra involveringsindsats. Trine fortæller, hvad hun oplever er vigtigt i bydelsguidefunktionen:

Hvad er vigtigt i genhusningsprocessen som følge af ghettoplanen?

At vi alle opfatter os som et team, så vi kan løse opgaven bedst mulig for den enkelte beboer - uanset om vi er genhusningskonsulenter, er ansat i udlejningen eller driften hos Østjysk Bolig, i Jydsk Flytteforretning eller er bydelsguide. At være et team og være gode til at arbejde på tværs af vores mange fagligheder, erfaringer og personligheder - er efter min opfattelse det beboerne har behov for i den situation, de er blevet bragt i. Beboere er forskellige, og vi mennesker reagerer forskelligt. Opgaveløsningen er ofte kompleks og derfor er der brug for mange kompetencer.

Hvad er vigtigt for beboerne i bydelsguidefunktionen?

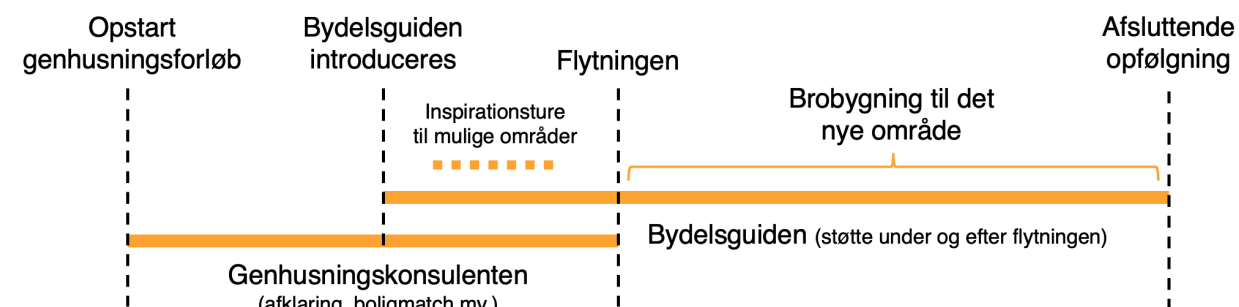
Samarbejde, tryghed og tillidsfulde relationer. Beboerne skelner ikke mellem os selv om de fleste ved, at vi har forskellige funktioner. Det er også rigtig godt, at bydelsguiden er fleksibel ift. hvilke behov beboerne har; fx har det vist sig, at der er behov for hjælp til den digitale platform www.aarhusbolig.dk. Det blev grebet af bydelsguiden og har ført til et åbent tilbud "Hjælp til Aarhus Bolig", som foregår på ugentlig basis i Bispehavens fælleshus. Vi oplever også en del beboere, der er i tvivl om, hvor de gerne vil bo. De har brug for tid og mange snakke for at blive afklaret. Her er bydelsguiden uundværlig. Både i kraft af tilbud om inspirationsture til andre boligområder, der tilrettelægges ud fra den enkelte families ønsker og behov, og med den tid, viden og holistiske tilgang der bliver lagt i hvert enkelt møde.

Hvad er vigtigt for genhusningskonsulenterne ift. bydelsguidefunktionen?

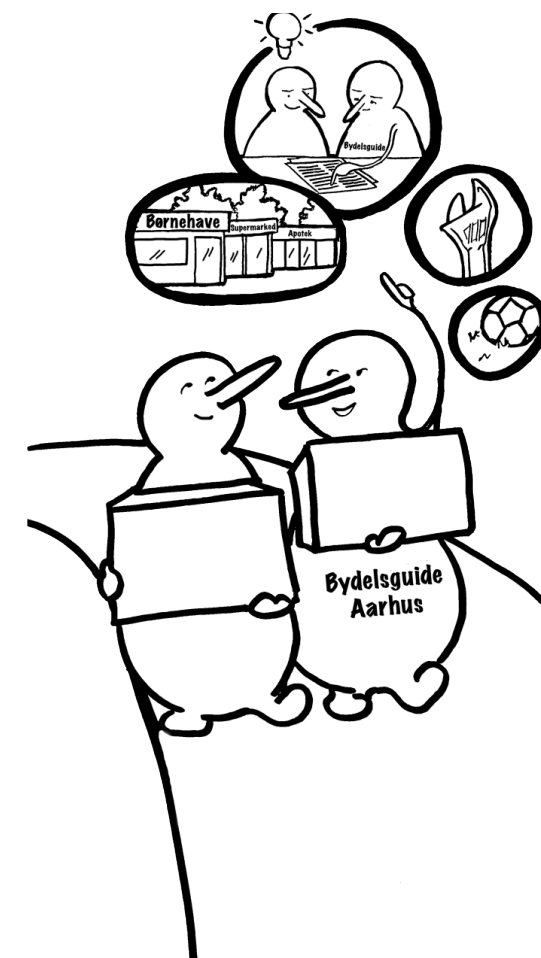
Bydelsguiden er et vigtigt bindeled til de beboere, der skal flytte ud af deres vante omgivelser og forestille sig en ny tilværelse et nyt sted. Bydelsguiden evner at tage i hånden og guide præcis der, hvor behovet er. Det er mennesker, der skal flyttes, nogle er kede af det, og nogle er ikke. Der er følelser på spil og for nogen både sorg og vrede. Vi kan ikke sikre, at folk bliver glade for, hvor de kommer hen, men med bydelsguidefunktionen kan vi i højere grad være med til at skabe tryghed og en god proces før, under og efter flytningen. Det er vigtigt, at vi, som team, er tæt på hinanden flere gange ugentligt. Vi sparrer med hinanden til gavn for de mennesker, vi skal hjælpe.

Brugerrejse gennem genhusningsforløb

I drøftelser mellem Brabrand Boligforening, Østjysk Bolig, BL's 5. kreds og Aarhus Kommune stod det tidligt klart, at der var behov for en funktion – en ankerperson for de beboere, der kommer til at flytte ud af Bispehaven, Gellerup og Toveshøj. Det er af stor værdi for mig, at jeg har lært Det Boligsociale Fællessekretariat meget bedre at kende i samarbejdet om at udvikle funktionen.

Trine Blicher Folmer fra GETTO
Arkitekt og konsulent for Østjysk Bolig

Turen går til Aalborg Øst

En kold novemberdag gik turen mod det nordjyske, da 45 boligsociale og kommunale medarbejdere sammen drog på studietur til Aalborg Øst. Stemningen var høj i bussen, hvor det endelig igen var muligt at mødes på tværs af byen. Det er noget særligt når vi sammen får ny viden og inspiration med tilbage til Aarhus.

Af Julie Niebe Elmholdt

En varm velkomst

I Aalborg blev vi alle taget varmt imod af nordjyske kollegaer, der havde planlagt en dag, hvor vi kom vidt omkring i det boligsociale arbejde i Aalborg Øst. Vi hørte bl.a. om Aalborg-modellen som et eksempel på, hvordan de i Aalborg Øst har givet nyt liv til området via både fysiske og sociale forandringer.

På rundtur

Ole Nielsen, direktør i Himmerland Boligforening, gav med stor entusiasme

en fremvisning af området, der både rummer nybyggeri, ældre boliger, renoveringer af eksisterende boliger og nye grønne områder.

En af de nye tilføjelser er et Sundheds- og Kvartershus, der bl.a. rummer frisør, café, læge og en hudlæge – sidstnævnte er ifølge Ole en af grundene til, at der kommer så mange besøgende fra hele Aalborg. Den store parkeringsplads foran Sundheds- og Kvartershuset var da også helt fyldt

den torsdag formiddag, hvor vi var på besøg. Det var vist tydeligt for alle den dag, at Ole brænder for at gøre Aalborg Øst til et attraktivt og dejligt sted at bo.

Samarbejde på tværs

Boligsociale medarbejdere i helhedsplanen Øst i Centrum og Center for Samskabelse fortalte ligeledes om det store samarbejde med erhvervslivet i Aalborg Øst og med Aalborg Kommune, der har været omdrejningspunktet for udviklingen af bydelen.

Makkerlæsning i Herredsvang

På dagen var der også et indslag fra Aarhus. Fremskudt job- og uddannelsesvejleder Rikke Marie Schnuchel og børne- og ungekoordinator Miguel Mikkelsen præsenterede de foreløbige erfaringer med et forsøgsprojekt om makkerlæsning i Herredsvang. Et projekt man også planlægger at igangsætte i Aalborg.

I Herredsvang ansættes unge fra lokalområdet til at være læsemakkere

med børn fra 2. klasse og læsetræne sammen med dem. Børnene får et læseløft og en rollemodel at se op til, og de unge træner bl.a. pædagogiske kompetencer og gør sig erfaringer med at have et fritidsjob. I Herredsvang foregår læsesessionerne på biblioteket, så både børn og unge også blive fortrolige med at bruge biblioteket.

I Herredsvang har de med succes opstartet makkerlæsning med afsæt i materiale, der er udviklet af CFBU.

Projektet er herefter videreudviklet i Herredsvang, således at de unge efter læseforløbet deltager i et karrierelæringsforløb, hvor de klædes på til det næste fritidsjob.

Vil du vide mere?

Hvis du vil vide mere om makkerlæsningsprojektet, så er du velkommen til at kontakte Det Boligsociale Fællessekretariat, så videreformidler vi kontakten.

Direktør i Himmerland Boligforening Ole Nielsen giver fremvisning af Aalborg Øst

FLEKSIBEL UDLEJNING VIRKER!

I omkring 32% af de almene familieboliger i Aarhus, kan man komme foran på ventelisten, hvis man er i arbejde eller under videregående uddannelse. Det kaldes fleksibel udlejning og er til for at sikre en blandet beboersammensætning i de mere udsatte af byens boligområder.

Af Edith Jakobsen Hansen

Fleksibel udlejning evalueret

I Aarhus har de almene boligorganisationer i BL's 5. kreds og Aarhus Kommune siden 2013 haft en fælles aftale om at bruge bl.a. fleksibel udlejning. Den seneste strategi for perioden 2018-2022 er netop blevet evalueret forud for udarbejdelsen af parternes tredje fælles strategi, der forventes at træde i kraft i maj 2022.

Evalueringen viser, at fleksibel udlejning har betydelig effekt på beboersammensætningen over tid. I de 12 boligområder, der indførte fleksibel udlejning med den første strategi i 2013 og fortsat

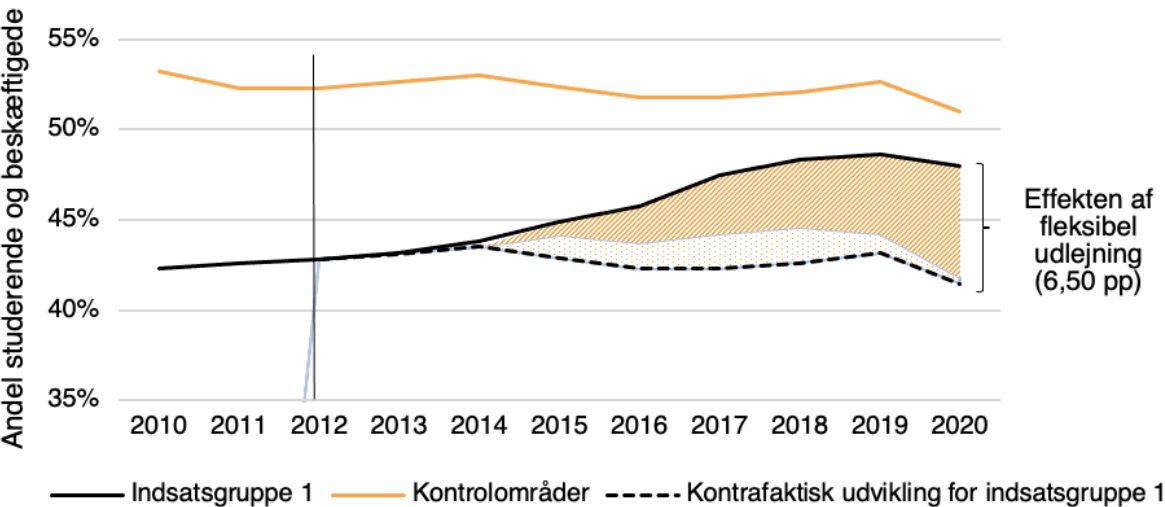
gør brug af redskabet, er andelen af beboere som er i arbejde og under videregående uddannelse vokset med 6,5 procentpoint. Figuren nedenfor viser, hvordan andelen af beskæftigede (det skraverede område) og studerende (det prikkede område) er steget i områder med fleksibel udlejning, mens andelen i kontrolområderne er faldet en smule.

Mange tilflyttere bliver boende

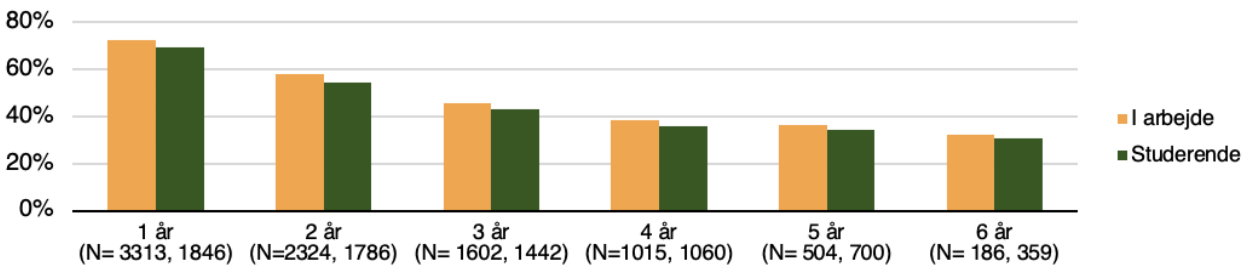
Evalueringen har også vist, at dem der flytter ind via fleksibel udlejning ofte bliver boende længe. Efter fem år er 35% stadig boende i det lejemål de flyttede

ind i. Og til manges overraskelse, bliver de beskæftigede og de studerende boende næsten lige længe.

Samlede effekt i afdelinger, der har haft fleksibel udlejning siden 2013

Tilflyttere på fleksibel udlejning, der stadig er boende i lejemålet efter 0-6 år

Ny strategi for udlejningsredskaber træder i kraft til maj

Den nye strategi er udarbejdet i et samarbejde mellem boligorganisationerne i BL's 5. kreds og Aarhus Kommune. Den blev i december 2021 godkendt i BL's 5. kreds og forventes godkendt i Aarhus Kommune i begyndelsen af 2022.

"I store træk ligner den nye strategi den eksisterende, fordi der er stor tilfredshed med den måde fleksibel udlejning anvendes i Aarhus, og fordi samarbejdet mellem kommune og boligorganisationerne er så godt", siger Jørn Hedeby Nielsen, chefkonsulent i Alment Byggeri, Almene Boliger i Aarhus Kommunes teknik og miljøforvaltning.

Et af de spørgsmål, der debatteres i forbindelse med den nye strategi er, hvor stor en del af byens almene boliger, der maksimalt bør være dækket af fleksibel udlejning. Allan Werge, formand i BL's 5. kreds beskriver den balanceakt:

“

Det er vigtigt at vi med fleksibel udlejning har et effektivt redskab til at holde hånden under den blandede beboersammensætning i boligområder, der i perioder har behov for det. Som almen sektor er det samtidig vores opgave at sikre betalbare boliger, så mennesker udenfor arbejdsmarkedet også kan bo i Aarhus.

Allan Werge, formand i BL's 5. kreds

"Det er vigtigt at vi med fleksibel udlejning har et effektivt redskab til at holde hånden under den blandede beboersammensætning i boligområder, der i perioder har behov for det. Som almen sektor er det samtidig vores opgave at sikre betalbare boliger, så mennesker udenfor arbejdsmarkedet også kan bo i Aarhus."

Du kan se hvilke boligområder, der er dækket af fleksibel udlejning, og hvor-

dan man gør brug af fortrinnene på www.aarhusbolig.dk. AARHUSbolig er et ventelistesamarbejde mellem samtlige almene boligorganisationer i Aarhus og omegn.

Hvis du vil vide mere om evalueringen, kan du kontakte Cecilie Kjærgaard fra Almene Boliger i Teknik og Miljø: kjce@aarhus.dk eller Edith Jakobsen Hansen fra Det Boligsociale Fællessekretariat: edith@fs-aarhus.dk.

Når kulturen bobler frem

Hun banker på det udskårne vindue i den kæmpestore papkasse, og han slår grinene vinduet op. Papkassen er i løbet af de to dages workshop blevet forvandlet til en kæmpe maske med øjne, mund og mulighed for at bruge den som hule. Rummet er fyldt med børn, nogen leger gemmeleg, andre lægger sidste hånd på et fantastisk papsejlskib, imens kunstneren forsøger at overtale dem til at give båden et ansigt, så den matcher workshoppens masketema. Det er efterårsferie i Basen i Viby Syd.

Af Emilie Lykke

Samarbejde med Børnekulturhuset

Projektet er et samarbejde mellem Det Boligsociale Fællesskabet og Børnekulturhuset, og er netop gået ind i det tredje og sidste år. Projektets formål er at mindske kulturel ulighed. For der er kulturel ulighed i Aarhus, og hvorvidt børn bliver introduceret for kunst og kultur i barndommen, afhænger i høj grad af forældrenes ressourcer både ift. overskud og økonomi.

Det vigtigste er, at familierne får en kreativ oplevelse sammen, og at den forhåbentligt gør både børn og forældre mere sultne på kunst og kultur.

Kulturelle oplevelser er vigtige

Selv i en coronatid, hvor vi ikke har kunne være sammen, har Børnekulturhuset sikret, at kreativiteten har udfoldet sig i boligområderne. I foråret var en række usynlige væsner på spil i fem forskellige boligområder. De lavede en skattejagt, og hver post hjalp familierne med at trylle deres egne magiske væsner frem. I Reginehøj blev der lavet insekthoteller, og i Kulturhus Herredsvang dukkede der pludselig en jungle op og meget, meget andet.

I løbet af de sidste to år er kunstneriske aktiviteter, teater og familieworkshops blevet en fast del af de boligsociale medarbejders værktøjskasse, og den kontinuerlige indsats gør det både mere genkendeligt og mere trygt for beboerne at deltage.

Samarbejde er nøglen

Mange boligsociale indsatser benytter sig meget af Børnekulturhusets tilbud, og nyder godt af deres kreativitet, fleksibilitet og gejst.

Ulla fra Børnekulturhuset fortæller at: "Samarbejdet med de boligsociale medarbejdere er nøglen til at det lykkes!".

Vi skal bruge det næste år til at blive endnu bedre til at udbrede kunst og kultur i udsatte boligområder, og så skal vi arbejde os frem mod en måde at forsætte indsatsen på. For alle fortjener den magi som kunst og kultur giver os.

“

Det gør en forskel, at vores børn og familier får kulturelle oplevelser. Det er enormt vigtigt for ens identitet og ens dannelse. Vaner, værdier og mønstre bliver lagt meget tidligt i livet, så det giver rigtig god mening, at det er sammen med forældrene og i de første leveår, at man får kultur introduceret. Kultur løfter, det udvider ens horisont.

Stine

Familiemedarbejder i Herredsvang

Kulturpulje til socialt udsatte boligområder i Aarhus Kommune

Børnekulturhuset i Aarhus administrerer den kommunale pulje 'Kultur der løfter og forandrer'. Formålet er at lade kunst og kultur spille en rolle ift. social inklusion og øget medborgerskab og skabe grundlag for dannelse af fællesskaber og brobygning mellem mennesker og miljøer.

Børnekulturhuset har et tæt samarbejde med boligsociale medarbejdere i Bispehaven, Frydenlund, Vandtårnsområdet, Herredsvang, Trige, Langkærparken og Viby Syd om at etablere kreative ferie- og fritidstilbud, workshops og kulturoplevelser som teater og koncerter for familier og børn i alderen 0-15 år.

Det boligsociale arbejde skaber tryghed

Det er først når vi fejler noget, at vi opdager, at vi tidligere var raske. Tilsvarende med tryghed. Tryghed er notorisk svært at definere og derfor svært at måle og samtidig vurderes trygheden af de almene boligorganisationer som altafgørende for trivslen i boligområderne. Men hvordan skal vi forstå trygheden og hvad kan vi selv gøre for at styrke den? I det nedenstående henter vi hjælp i forskningen.

Af Edith Jakobsen Hansen

Om tryghed og utryghed

Inden for det kriminalpræventive arbejde, skelner man mellem at være tryk (objektiv tryghed) og at føle sig tryk (subjektiv tryghed). Den objektive tryghed omhandler risikoen for at blive udsat for kriminalitet, mens den subjektive tryghed henviser til folks følelse af tryghed og ængstelse for at blive udsat for kriminalitet.

I rapporten *Skræddersyet tryghed* trækker Det Kriminalpræventive Råd (DKR) på to andre begreber, nemlig konkret utryghed og ukonkret utryghed. Konkret tryghed er en oplevelse af utryghed, hvor man kortvarigt er bange for noget. Ukonkret utryghed er derimod en bagvedliggende utryghed, som er mere rodfast i individet og kan variere fra person til person.

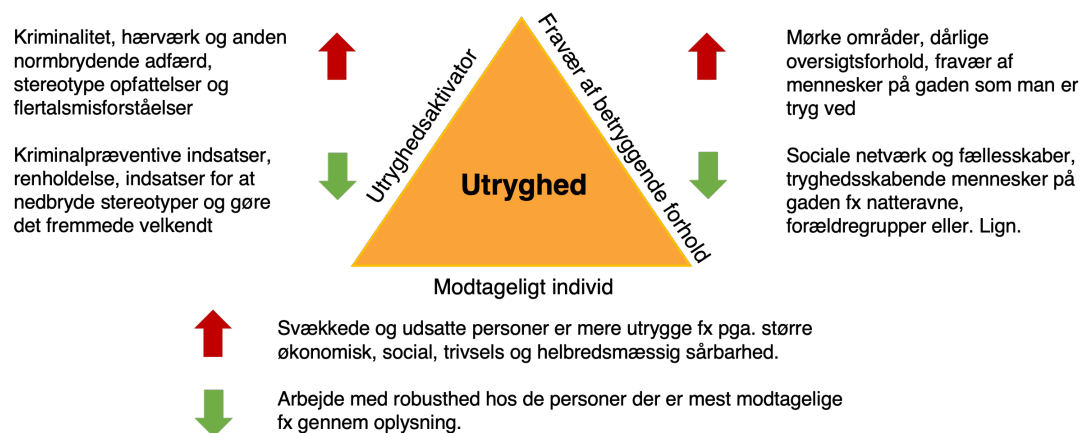
Boligområdet er ikke afgørende

I VIVE's undersøgelse af den aktuelle trygheds- og trivselssituation i de udsatte boligområder konkluderer de ud fra konkrete undersøgelser, at tryghed og trivsel i højere grad lader til at være forklaret af beboernes individuelle forhold end af forhold ved boligområdet. Det er altså ikke til at komme udenom, at tryghed ikke kun skabes i området, men også i høj grad i beboerne.

Modellen Tryghedstrekanten (givet nedenfor i en bearbejdet version) illustrerer, at oplevelsen af utryghed finder sted, når der er: Et *modtageligt individ* i kombination med en *utryghedsaktivator* på et sted med *fravær af forhold, der virker betryggende*.

På den baggrund anbefaler DKR, at man i det tryghedsskabende arbejde både har fokus på den objektive tryghed, med udgangspunkt i de aktuelle udfordringer og på den subjektive tryghed ved at have fokus på at styrke robustheden hos de beboergrupper, der oplever den største utryghed.

I modellen samles op på nogle af de faktorer der skaber utryghed, og hvad man kan gøre for at sætte ind over for dem.

Figur: Videreudvikling af Tryghedstrekanten fra Det Kriminalpræventive Råd

I Frydenlund mødes unge kvinder med ældre beboere til aktiviteten Brunch og Banko. De unge serverer brunch og der grines, hygges og snakkes blandt andet på baggrund af samtalekort. Mødet mellem generationer og kulturer giver deltagerne et større kendskab til - og forståelse for - hinanden. Det skaber gensidig sympati og reducerer de stereotype opfattelser, der kan herske på tværs af generationer og kulturer. For mere information, kontakt boligsocial leder Pernille Amir Shahi: pernille@voresbydel.dk

Anbefalinger til den boligsociale indsats for tryghed

- 1 Identificer udfordringerne, så indsatserne kan målrettes**
Oplevelsen af utryghed opstår i et krydsfelt mellem det subjektive og det objektive. Tag beboernes oplevelser alvorligt i udpegningen af problemerne og brug Tryghedstrekanten til at komme hele vejen rundt om dem.
- 2 Gå på flere ben i de tryghedsskabende indsatser**
Oplevelsen af utryghed afhænger (jf. Tryghedstrekanten) af tre faktorer. Derfor kan det tryghedsskabende arbejde også med fordel både adressere de faktiske forhold, som giver anledning til utryghed, styrke de forhold der virker betryggende og styrke beboeres robusthed.
- 3 Udnyt alle styrkerne ved det boligsociale arbejde**
Det boligsociale arbejde er kendetegnet ved at foregå lokalt og samarbejde bredt med politi, kommunale gadeplansindsatser, ungdomsklubber, foreninger og beboere. Kriminalitet er en politiopgave, og de kriminalpræventive indsatser er for en stor dels vedkommende kommunale. Men sammen kan vi mere end hver for sig, og kun den lokale, relationsbårne indsats kan styrke sociale fællesskaber og sammenhængskraften i området.
- 4 Adresser myter og flertalsmisforståelser**
Fra VIVE's rapport kommer anbefalingen om ikke at hænge fast i gamle fortællinger om enkeltstående episoder. Dette gælder beboerne men også omgivelser og lokale medier, der kan være med til at opretholde gamle fortællinger og flertalsmisforståelser.

Kilder:

Funch, Lise Lundme et. al.(2010): *Tegn på tryghed*, Den Trygge Kommune

Scherg, Rune H. (2018): *Skræddersyet tryghed*, Det Kriminalpræventive Råd

Christensen, Gunvor & Mette Lunde Christensen (2019): *Tryghed og trivsel i de udsatte boligområder*, VIVE

Årets Boligsociale Ildsjæl

I år har det igen været muligt at nominere en eller flere frivillige ildsjæle, der har gjort en afgørende forskel i deres boligområde. Det kendetegner alle årets nominerede, at de går foran og er til stor inspiration for alle i deres respektive boligområder. Alle de nominerede fortjener stor anerkendelse for deres indsats. Dommerpanelet har været på en svær opgave, men en vinder er fundet: I år går prisen til bestyrelsen for Bydelsmødre i 8220, der bl.a. har været bannerfører for en stor indsats under covid-19, som har haft afgørende betydning for mange menneskers trivsel og velfærd i Gellerup og Toveshøj. Derfor tildeles de prisen som Årets Boligsociale Ildsjæl 2021.

Af Julie Niebe Elmholdt

Bydelsmødre i 8220

Bestyrelsen i Bydelsmødre i 8220 har med deres store engagement været med til at skabe et stærkt fællesskab blandt mødre i Gellerup og Toveshøj. De brænder for at hjælpe kvinder i lokalområdet og arbejder for at fremme integration og samfundsengagement.

Boligsocial leder i Gellerup og Toveshøj Jesper Kurdahl Larsen satte til prisoverrækkelsen ord på, hvorfor han havde valgt at nominere bestyrelsen til Årets Boligsociale Ildsjæl:

"Det, der er lavet af Bydelsmødrene i vores område i det her år, er helt fantastisk. I har lavet et kæmpe stykke arbejde, og det har haft enorm betydning!"

Jytte Gissel fra Præstevangen

Jyttes mission er, at Præstevangen skal være et godt hjem for alle områdets beboere. Igennem snart 20 år har Jytte lagt sit hjerteblod i Præstevangen. Hun har alle årene været en engageret afdelingsbestyrelsesformand, der med sin rummelighed, mange idéer og blik for fællesskaber har sat et stort aftryk.

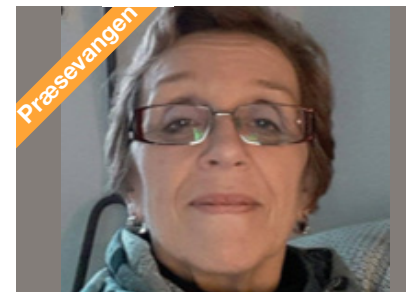
Jytte var i sin tid en medvirkende kraft i etableringen af en forebyggende boligsocial børn- og ungeindsats i boligafdelingen, som på daværende tidspunkt var præget af massivt hærværk. Jytte og andre bærende samarbejdspartnere turde lytte til områdets unge og hjalp dem med at få et mødested og en positiv voksenkontakt.

Karen Ransby fra Herredsvang

Karen gør dagligt en uvurderlig forskel i sit boligområde, hvor hun går forrest i igangsætningen af små og store aktiviteter i lokalområdet. Karen har blik for, at man løser de fælles udfordringer bedst i fællesskab.

Karen gør bl.a. en stor indsats for at styrke trivslen blandt de ældste beboere i Herredsvang. Hun står i spidsen for ugentlige kort- og brætspilsarrangementer, hvor unge som gamle mødes for at spille. Karen arrangerer også kunstudstillinger og kulturelle arrangementer i Kulturhus Herredsvang. Dette gør hun med en insisteren på, at et godt liv også indebærer adgang til kunst, kultur og debat.

De nominerede

Jytte Gissel

Jytte Gittel er afdelingsbestyrelsesformand i Præstevangen og frivillig i beboerhuset, hvor hun bl.a. er med til at drive caféen.

Karen Ransby

Karen Ransby er frivillig i Kulturhus Herredsvang, hvor hun bl.a. arrangerer spilleaftener og kunstudstillinger.

Bydelsmødre i 8220

Bestyrelsen i Bydelsmødre i 8220 består af Saousanne El Abbas (forkvinde), Shukri Jama Abdulle, Shamso Muqtarwardere, Jihan A. Beynah og Hanaan Yusuf.

Om Prisen

Det Boligsociale Fællessekretariat har uddelt prisen til Årets Boligsociale Ildsjæl siden 2008. Med prisen følger 5.000 kr., som er doneret af Arbejdernes Landsbank.

Uddelingen af prisen til Årets Boligsociale Ildsjæl sker for at gøre opmærksom på og hylde de mange ildsjæle, der er i byens udsatte boligområder. Den uddeles til en eller flere frivillige, der har gjort en afgørende forskel i deres boligområde gennem året. Det kendetegner alle de nominerede, at de går foran og er til inspiration for alle i boligområdet.

Dommerpanelet

Hvert år samler vi et nyt dommerpanel til at træffe beslutningen om, hvem der skal vinde prisen som Årets Boligsociale Ildsjæl.

I år bestod dommerpanelet af:

Hanne Sanderhoff Degn
Leder af Frivilligcenter Aarhus.

Suleymaan Ahmed, Damla Küçük,
Abdullah Öztürk og Dilek Öztürk.
Repræsentanter for Årets Boligsociale Ildsjæl 2019.

Thomas Højmark Fegar,
Sekretariatsleder i Det Boligsociale Fællessekretariat

Ansigtter i Det Boligsociale Fællessekretariat

Thomas Højmark Fegar
Sekretariatsleder

Edith Jakobsen Hansen
Specialkonsulent

Julie Niebe Elmholdt
Udviklingskonsulent

Emilie Lykke
Udviklingskonsulent

Helle Dybdal Jensen
Bydelsguide

Albert Rosenkrantz Conradsen
Studentermødjhælper

I 2021 har vi sagt farvel til

Gorm Olesen
Kommunikations- og
netværkskonsulent

Frederik Ræbild Kjemstrup
Studentermødjhælper

Kontakt os og følg med

87 34 00 02

kontakt@fs-aarhus.dk

Mariane Thomsens Gade 2F, 6.1
8000 Aarhus C

fs-aarhus.dk

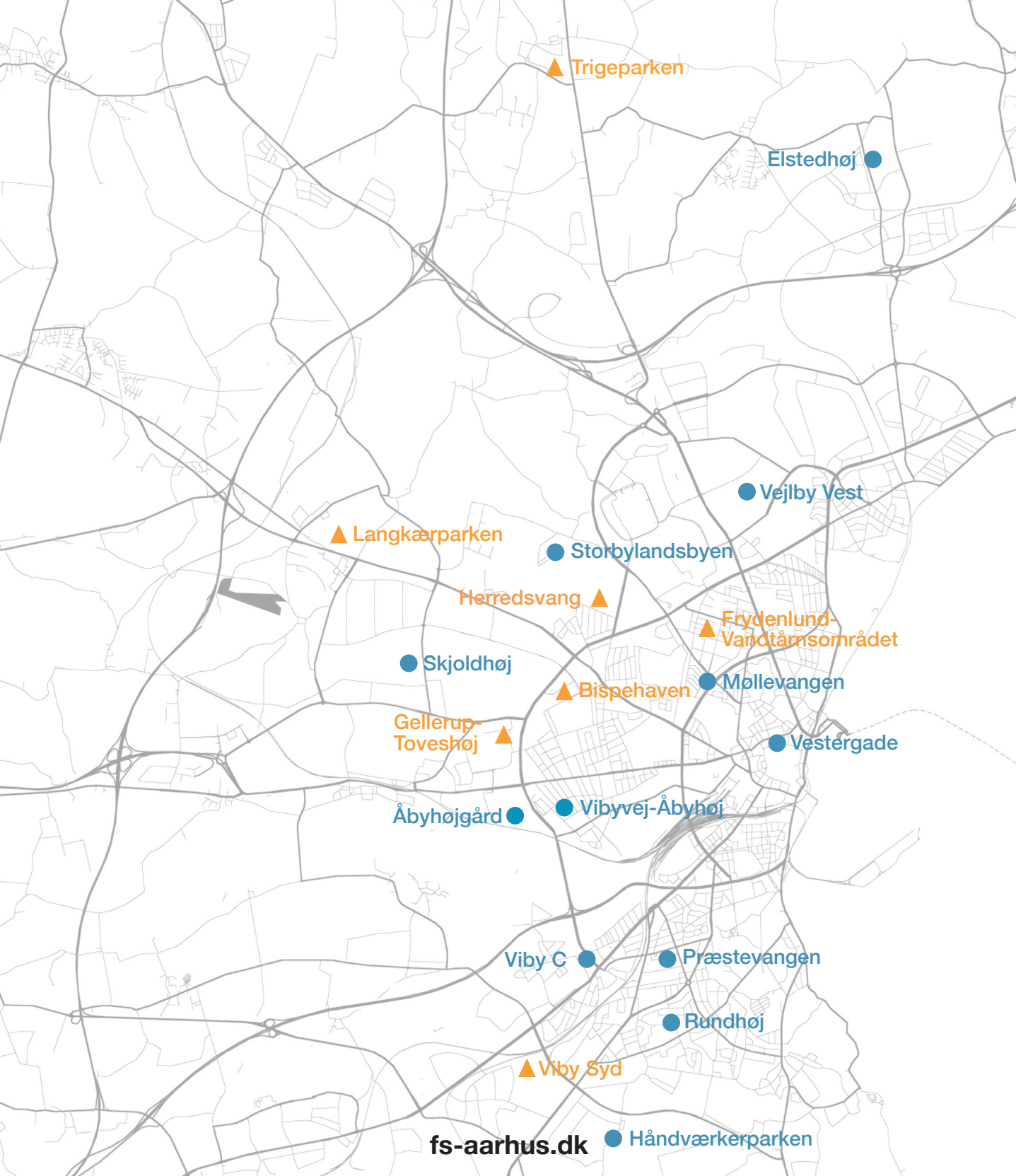
fs-aarhus.dk/nyhedsbrev

Det Boligsociale Fællessekretariat

facebook.com/fsaarhus

▲ Trigeparken

● Elstedhøj

● Vejlbys Vest

● Storbylandsbyen

▲ Langkærparken

▲ Herredsvang

● Skjoldhøj

▲ Frydenlund-Vandtårnsområdet

▲ Bispehaven

● Møllevangen

▲ Gellerup-Toveshøj

● Vestergade

● Åbyhøjgård

● Vibyvej-Åbyhøj

● Viby C

● Præstevangen

● Rundhøj

▲ Viby Syd

fs-aarhus.dk

● Håndværkerparken